

IV. MELLÉKLET

ELFOGADOTT ÁLLÁSFOGLALÁSOK

	<i>Oldal</i>
– Az etnikai, kulturális és vallási sokféleség demokratikus befogadásának kihívásai az AKCS- és az uniós országokban (ACP-EU/100.460/09/fin.).	19
– A gazdasági partnerségi megállapodások (GPM-ek) és azok AKCS-államokra gyakorolt hatása (ACP-EU/100.463/09/fin.)	24
– Az éghajlatváltozás társadalmi és környezeti következményei az AKCS-országokban (ACP-EU/100.383/09/fin.)	31
– A cotonou-i partnerségi megállapodás szerepe az élelmiszer- és pénzügyi válság AKCS-országokban történő kezelésében (ACP-EU/100.440/08/fin.)	38
– A béke, a biztonság, a stabilitás és a kormányzati rendszer megteremtése és előmozdítása Szomáliában (ACP-EU/100.569/09/fin.)	43

ÁLLÁSFOGLALÁS ⁽¹⁾**az AKCS- és az uniós országokban az etnikai, kulturális és vallási sokszínűség demokratikus összeegyeztetése előtt álló kihívásokról**

Az AKCS–EU Közös Parlamenti Közgyűlés,

- 2009. április 6–9-i prágai (Cseh Köztársaság) ülése során,
- tekintettel eljárási szabályzata 17. cikkének (1) bekezdésére,
- tekintettel a kulturális javak jogtalan behozatalának, kivitelének és tulajdonjoga jogtalan átruházásának megakadályozását és megelőzését szolgáló eszközökről szóló, 1970. évi UNESCO-egyezményre,
- tekintettel az emberi jogokról szóló, 1978. évi amerikai egyezményre,
- tekintettel az 1945. június 26-án aláírt Egyesült Nemzetek Chartájára, és a Nemzetközi Bíróság létrehozására,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlése által 1948. december 10-én elfogadott Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
- tekintettel az 1985. évi, az Emberek és Népek Jogainak Afrikai Chartájára (Banjul), valamint az Emberek és Népek Jogai Afrikai Bíróságának 2004. évi létrehozására,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlése által 1992. december 18-án elfogadott, a nemzeti, etnikai, vallási és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek jogairól szóló nyilatkozatra,
- tekintettel az Európa Tanács nemzeti kisebbségek védelméről szóló, 1995. február 1-jei keretegyezményére,
- tekintettel az el nem kötelezettek mozgalmának 1998-ban Durbanban megrendezett XII. csúcstalálkozóján kidolgozott nyilatkozat IV. fejezetére,

(¹) Az AKCS-EU Közös Parlamenti Közgyűlés által 2009. április 9-én Prágában (Cseh Köztársaság) elfogadott állásfoglalás

- tekintettel az Afrikai Unió 2000-ben elfogadott alapító okiratának 30. cikkére,
- tekintettel a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló, 2000. június 29-i 2000/43/EK tanácsi irányelvre ⁽¹⁾,
- tekintettel a kulturális sokszínűségről szóló, az UNESCO általános konferenciája által 2001. november 2-án elfogadott egyetemes nyilatkozatra,
- tekintettel a 2001. évi rasszizmus elleni világkonferenciára és a fenntartható fejlődés témájában megrendezett 2002. évi világcsúcsra,
- tekintettel a szellemi kulturális örökség védelméről szóló, 2003. évi egyezményre,
- tekintettel az Afrikai Unió Bíróságának 2003. évi jegyzőkönyvére,
- tekintettel a rasszizmusról, a faji megkülönböztetésről, az idegengyűlöletről és az ehhez kapcsolódó intoleranciáról szóló, AKCS-EU Közös Parlamenti Közgyűlés által 2003. április 3-án Brazzaville-ben elfogadott állásfoglalásra,
- tekintettel a Nemzetközi Büntetőbíróságról (ICC) 2003. április 3-án Brazzaville-ben elfogadott állásfoglalására ⁽²⁾,
- tekintettel az AKCS-országok kultúrájának és kulturális ágazatának előmozdításáról szóló dakari nyilatkozatra, amelyet az AKCS-országok kulturális miniszterei 2003. június 20-i első ülésén fogadtak el,
- tekintettel az Európa Tanács „Az autonóm régiók pozitív tapasztalatai mint a konfliktusok megoldásának lehetséges eszközei Európában” című, 2003. június 24-én elfogadott 1334. sz. határozatára,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Fejlesztési Programjának 2004. évi „Kulturális szabadság a jelen sokszínű világában” című humán fejlesztési jelentésére,
- tekintettel a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló 2005. évi UNESCO-egyezményre,
- tekintettel „A kisebbségek védelme és a megkülönböztetés elleni politikák a bővítés utáni Európában” című, 2005. június 8-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽³⁾,
- tekintettel a 2000 júniusában Cotonou-ban aláírt ⁽⁴⁾ és 2005 júniusában Luxembourgban felülvizsgált ⁽⁵⁾ cotonou-i megállapodásra, különösen annak 33. cikkére (Intézményi fejlesztés és kapacitásépítés), amely felszólít „a sokszínűség tiszteletben tartására a társadalmakban, illetve a társadalmak között”,
- tekintettel az Afrikai Unió által 2007. január 30-án Addisz-Abebában aláírt, a demokráciáról, a választásokról és a kormányzásról szóló Afrikai Chartára,
- tekintettel a bennszülött népek jogairól szóló, az ENSZ Közgyűlése által 2007. szeptember 13-án elfogadott nyilatkozatra,
- tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) egyezményeire,
- tekintettel az Afrikai Unió 2003-ban Maputóban megrendezett csúcstalálkozóján hozott határozatra, miszerint az afrikai diaszpórát tekintsék 6. régiójának,
- tekintettel a Politikai Bizottság jelentésére (ACP-EU 100.460/09/fin.),

⁽¹⁾ HL L 180., 2000.7.19., 22. o.

⁽²⁾ HL C 231., 2003.9.26., 20. o.

⁽³⁾ HL C 124. E, 2006.5.25., 405. o.

⁽⁴⁾ HL L 317., 2000.12.15., 3. o.

⁽⁵⁾ HL L 209., 2005.8.11., 27. o.

- A. mivel a világ csaknem 200 országa megközelítőleg 5 000 etnikai csoportnak ad otthont, és kétharmadukban legalább egy jelentős etnikai vagy vallási kisebbség él,
- B. mivel ezért az összes demokráciának olyan politikákat kell kidolgoznia, amelyek kifejezetten elismerik a kulturális különbségeket, ugyanakkor biztosítják az integrációt, és tovább erősítik a közös kötelekeket és a szolidaritás érzését, amelyekre szükség van a demokratikus társadalom működéséhez,
- C. mivel az etnikai, vallási és nyelvi csoportok egyenlő jogait elismerő jogi keret alapvető fontosságú a demokratikus kormányzás előmozdítása, a multikulturális politikák kialakítása és a humán fejlesztés elősegítése érdekében,
- D. mivel a kulturális sokszínűség a legtöbb AKCS- és uniós ország régóta elismert jellemzője, amely a globalizáció hatásainak köszönhetően az elmúlt évtizedekben erőteljesebbé vált; mivel az újabb kultúrák, vallások és nyelvek befogadása sok társadalom számára új kihívás, különösen Európában, valamint az afrikai, karibi és csendes-óceáni országokban,
- E. mivel a globalizált világban a sokszínűség tiszteletben tartása még inkább elengedhetetlenné válik, mind az államok, mind a nemzetközi közösség számára a társadalmi, etnikai és vallási konfliktusok megelőzése érdekében,

Politikai és jogi szempontok

1. hangsúlyozza a regionális és régióközi jogi eszközök és struktúrák tiszteletben tartásának jelentőségét, valamint az emberi jogi bíróságok és a Nemzetközi Büntetőbíróság fontos szerepét;
2. elismeri, hogy az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata kulcsfontosságú szerepet tölt be a népek jogainak védelmében és a megkülönböztetés különböző formáinak megszüntetésében;
3. felszólít valamennyi uniós és AKCS-tagállamot a nemzetközi és regionális emberi jogi egyezmények ratifikálására és végrehajtására, ideértve a kisebbségi jogok védelmét szolgáló különleges jogi eszközöket is, valamint arra, hogy e nemzetközi megállapodásokkal összhangban dolgozzanak ki hatékony, megkülönböztetés elleni jogszabályokat; ezzel összefüggésben felhívja a figyelmet azon rászoruló embercsoportok nehéz helyzetére, mint például a HIV-fertőzöttek/AIDS-betegek, az albínók, az országukban lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek, a menekültek és a migráns munkavállalók;
4. elismeri a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet által a munkavállalók jogainak védelme és a velük szemben alkalmazott megkülönböztetés felszámolása terén betöltött szerepet, és felszólítja az AKCS- és az uniós tagállamokat e jogok védelmezésére,
5. felszólítja az AKCS- és az uniós tagállamokat, hogy sürgősen ratifikálják a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet bennszülött és törzsi népekről szóló 169. sz. egyezményét;
6. úgy véli, hogy ahol a sokszínűség erőszakos konfliktusokhoz vezetett vagy félő, hogy oda vezet, szilárd közvetítő mechanizmusokat kell létrehozni, amelyekkel kezelhető a konfliktus, még mielőtt felfokozódna;
7. felszólítja az uniós és az AKCS-országok kormányait, hogy a civil társadalmi szervezeteket – ideértve a marginalizált és kisebbségi csoportokat képviselő szervezeteket is – vonják be a politikai párbeszédbe, a cotonou-i megállapodás 8. cikkével összhangban;
8. úgy véli, hogy a regionális és helyi szereplők közötti fejlesztési együttműködés különösen alkalmas a sokszínűség kezelését szolgáló legjobb gyakorlatok cseréjére és bizonyos közösségek konkrét szükségleteinek megválaszolására; ezért kéri az uniós és az AKCS-országok kormányait, hogy támogassák a helyi és regionális szintű közös fejlesztési kezdeményezéseket, és biztosítsák számukra a szükséges politikai teret, hogy a kormánnyal való együttműködéstől függetlenül fejlődhessenek;

9. úgy véli, hogy egy, az afrikai szakértői értékelési mechanizmushoz hasonló többoldalú szakértői értékelést lehetne végezni a különböző államok helyzetének felmérésére, és meg lehetne határozni a sokszínűség demokratikus kezelésének referenciaértékeit;
10. hangsúlyozza, hogy a kisebbségi csoportok demokratikus képvisellete, valamint azok politikai, társadalmi és kulturális vitákban való részvételi képessége központi fontosságú a felelősségteljes kormányzási elvek végrehajtásának biztosításához;
11. hangsúlyozza, hogy egy állampolgárnak nem kell feltétlenül egy vallásos csoport tagjának lennie ahhoz, hogy teljes mértékű polgári és szociális jogai biztosítva legyenek;

A kulturális dimenzió

12. elismeri, hogy a kulturális sokféleség összeegyeztetésére különböző politikák és alkotmányos megoldások léteznek; úgy véli azonban, hogy a multikulturális politikák kialakításához mindenekelőtt egy olyan jogi keretre van szükség, amely elismeri az etnikai, vallási és nyelvi csoportok egyenlő jogait, és védelmet nyújt a polgároknak a megkülönböztetés minden formájával szemben;
13. különösen hangsúlyozza, hogy valamennyi AKCS- és uniós államnak tiszteletben kell tartania a vallásszabadságot, az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 18. cikkével, valamint a nemzeti, etnikai, vallási vagy nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozat (Kisebbségi Nyilatkozat) 1. és 2. cikkével és más nemzetközi emberi jogi szerződésekkel összhangban;
14. hangsúlyozza, hogy maguknak a kulturális és vallási gyakorlatoknak is meg kell felelniük a nemzetközi emberi jogi előírásoknak, ideértve a kisebbségek, a nők és a gyermekek jogait is, amint azt például az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 5. cikke és 16. cikkének (2) bekezdése, valamint a Kisebbségi Nyilatkozat 4. cikkének (2) bekezdése is előírja, továbbá biztosítani kell a vallási vagy kulturális közösségek tagjai számára a szabad választás jogát;
15. hangsúlyozza, hogy egy csoport hagyományos, kulturális és vallási jogai nem áthatják alá a mindenki számára nemzetközileg elfogadott emberi jogi normákat;
16. emlékeztet arra, hogy a vallásgyakorlás személyes választás és magánügy, és úgy véli, hogy a különböző társadalmakban a vallási szervezeteknek és az állami intézményeknek továbbra is egyértelműen el kell különülniük egymástól;
17. felszólítja az AKCS- és az uniós országokat, hogy minden nyelvi kisebbségi csoport számára biztosítsák az anyanyelvük gyakorlásához való joguk tiszteletben tartását, az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 2. cikkével összhangban; emlékeztet arra, hogy az államoknak a Kisebbségi Nyilatkozat 4. cikkének (3) bekezdése értelmében kötelességük megfelelő intézkedéseket tenni annak érdekében, hogy – lehetőség szerint – a kisebbségi csoportokhoz tartozó személyek elsajátíthassák anyanyelvüket, vagy az anyanyelvükön történő oktatásban részesülhessenek, és biztosítani, hogy az oktatási rendszerekben nem történik etnikai, vallási vagy nyelvi alapon történő megkülönböztetés; hangsúlyozza annak szükségességét is, hogy előmozdítsák és biztosítsák egyéb uralkodó nyelvek elsajátítását;
18. ösztönzi az AKCS- és az uniós államokat az oktatási rendszereikbe való befektetésre, mivel az oktatáshoz való jog alapvető emberi jog (az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 26. cikke), és az oktatás az egyik leghatékonyabb eszköz a tolerancia és az integráció előmozdításához; ezzel összefüggésben felszólítja az Európai Bizottságot arra irányuló kötelezettségvállalásának betartására, hogy a fejlesztési együttműködési eszköz földrajzi programjai keretében a források legalább 20 %-át az egészségügy és az oktatás céljaira különíti el, és felkéri, hogy e kötelezettségvállalását terjessze ki az Európai Fejlesztési Alapra is;
19. felszólítja valamennyi AKCS- és uniós ország kormányát, hogy – az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 19. cikkével összhangban – minden polgár számára biztosítsák a médiához való hozzáférést, annak érdekében, hogy teljes mértékben kifejezhessék etnikai, vallási vagy nyelvi identitásukat, ideértve a kisebbségi nyelveken szóló médiumok célzott támogatását, valamint a társadalom minden csoportjának méltányos és kiegyensúlyozott képviselétét; e jogok gyakorlását a megfelelő médiajelenlét és a médiához való hozzáférés révén lehetővé kell tenni az eltérő vélemények számára a demokratikus állam egyik előnyeként; hangsúlyozza a nemzeti médiához való széles körű hozzáférés fontosságát az tájékoztatás bizonyos szintjének biztosítása érdekében;

20. úgy véli, hogy ahol a kirekesztés és az előítéletek alapvető problémaként jelentkeznek, az AKCS–EU-együttműködésnek konkrét programokat kell támogatniuk a médiában és az oktatásban a tolerancia és a jobb megértés előmozdítása érdekében;
21. felszólítja az AKCS- és az uniós államokat, hogy a hatóságoknál, a választási rendszerekben, a közigazgatásban, valamint a rendészeti és a biztonsági ágazatban fogadjanak el a különböző etnikai, kulturális és nyelvi csoportok méltányos képviseletét előmozdító proaktív politikákat, a megkülönböztetés minden formája ellen történő fellépés és célzott munkaerő-felvételi stratégiák kidolgozása révén, ideértve – adott esetben – a pozitív megkülönböztetés alkalmazását;
22. felhívja az AKCS- és uniós országokat, hogy választási rendszereiket úgy alakítsák ki, hogy ezáltal ösztönözzék a kisebbségi érdekek tisztességes képviseletét, ugyanakkor előzzék meg, hogy az etnikai hovatartozás váljon a fő megosztó tényezővé;
23. felszólítja az AKCS- és az uniós államokat, hogy támogassák a szellemi tulajdonra vonatkozó megfelelő jogszabályokat – összhangban az olyan elismert nemzetközi szervezetek, mint például a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) által előírtakkal – a kulturális javak vagy a kulturális és természeti örökséghez tartozó erőforrások cseréje és átruházása tekintetében;

Társadalmi és gazdasági kérdések

24. felszólítja az AKCS- és az uniós államokat a gazdasági diverzifikáció fontosságának felismerésére és az e célt szolgáló politikák végrehajtására, tekintve, hogy a társadalmi-gazdasági tényezők etnikai és kulturális feszültségeket szíthatnak, illetve súlyosbíthatják azokat, továbbá arra, hogy a fejlődés érdekében támogassák a regionális integrációt;
25. felhívja az AKCS- és uniós országokat, hogy mozdítsák elő a kisebbségek társadalmi befogadását, és fogadjanak el aktív politikákat a foglalkoztatáshoz, az oktatáshoz és a szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása érdekében;
26. felszólítja az uniós tagállamokat, hogy tegyenek eleget arra irányuló kötelezettségvállalásuknak, hogy segítséget nyújtsanak az AKCS-országok számára azon feladatukban, hogy megvalósítsák a millenniumi fejlesztési célokat;
27. elismeri, hogy az olyan tényezők, mint a globalizáció, a természeti erőforrások miatti konfliktusok vagy az éghajlatváltozás várhatóan további migrációs hullámokat eredményeznek, és úgy véli, hogy az AKCS-csoporton belüli, valamint az AKCS- és az uniós országok közötti migrációra nemcsak gazdasági szempontból kell tekinteni, hanem azt politikai, társadalmi és kulturális csereként is számításba kell venni; szilárd meggyőződése, hogy alapvető fontosságú valamennyi migráns személy jogainak és emberi méltóságának tiszteletben tartása;
28. kitart amellett, hogy az AKCS- és az uniós országok természetes erőforrásokból származó bevételeit ezen országok valamennyi társadalmi rétege fejlődésének javára kell felhasználni; felszólítja a kormányokat annak biztosítására, hogy valamennyi közösséggel konzultáljanak annak érdekében, hogy az üzleti bevételekből profitálhassanak, valamint hogy figyelembe vegyék a környezeti és kulturális szempontokat; elismeri, hogy mechanizmusokat kell kialakítani ezen javak elosztásának biztosítására;

Nemzetközi és regionális együttműködés és fejlesztési politika

29. felszólítja az EU és az AKCS-országok kormányait, hogy – az országos és regionális stratégiai dokumentumok kidolgozásakor és felülvizsgálatakor – vizsgálják meg az etnikai, kulturális, regionális és a kialakulóban levő kisebbségek integrációjával és egyenlőségével kapcsolatos problémákat, és a konzultációs folyamatba vonják be az érintett csoportok képviselőit; hangsúlyozza, hogy olyan egyedi programokat kell kialakítani és finanszírozni, amelyek előmozdítják a szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést és a politikai részvételt;
30. felszólítja az uniós tagállamokat és a Bizottságot annak biztosítására, hogy a kisebbségek – többek között a bennszülött népek és a kialakulóban levő kisebbségek – jogainak általános érvényesítésére minden programban és projektben sor kerüljön, különösen az emberi jogok, a demokrácia és a kormányzás terén;

31. emlékeztet arra, hogy az EU pozitív tapasztalatokkal rendelkezik a kisebbségi jogok védelme és a határkonfliktusok békés megoldása terén;
32. felszólítja az AKCS-országokat és az uniós tagállamokat, hogy ismerjék el az Afrikai Unió alapító okirata által elért pozitív hatást, amely kimondja, hogy az alkotmányellenes eszközökkel hatalomra jutott kormányok nem vehetnek részt az Afrikai Unió tevékenységeiben;
33. úgy véli, hogy az Afrikai Szakértői Értékelési Mechanizmus (APRM) hatékonyan erősíti a sokszínűséget és a felelősségteljes kormányzást elősegítő demokratikus intézményeket; sürgeti a regionális és alregionális AKCS-szervezeteket, hogy az ilyen keretrendszerekben nagyobb mértékben foglalkozzanak a kisebbségi kérdésekkel;
34. utasítja társelnökeit, hogy továbbítsák ezt az állásfoglalást az AKCS–EU Miniszterek Tanácsának, az Afrikai Unió Bizottságának, a Pánafrikai Parlamentnek, valamint a nemzeti és regionális parlamenteknek, az Európai Bizottságnak, az ENSZ-nek és a regionális szervezeteknek, az EU-nak és az Afrikai Unió soros elnökeinek.

ÁLLÁSFOGLALÁS ⁽¹⁾

gazdasági partnerségi megállapodásokról (GPM-ek) és azok AKCS-államokra gyakorolt hatásáról

Az AKCS–EU Közös Parlamenti Közgyűlés,

- 2009. április 6–9-i prágai (Cseh Köztársaság) ülése során,
- tekintettel eljárási szabályzata 17. cikkének (1) bekezdésére,
- tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződés 178. cikkére,
- tekintettel az egyrészt az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok (AKCS), másrészt az Európai Közösség és tagállamai közötti, 2000. június 23-án Cotonouban aláírt partnerségi megállapodásra (cotonou-i megállapodás) ⁽²⁾,
- tekintettel az Afrikai Unió állam- és kormányfői közgyűlése – 2008. június 30. és július 1. közötti – tizenegyedik rendes ülésének a gazdasági partnerségi megállapodásokról szóló határozatára ⁽³⁾,
- tekintettel az Afrikai Unió állam- és kormányfői közgyűlése – 2008. január 31. és február 2. közötti – tizedik rendes ülésének a gazdasági partnerségi megállapodásokról szóló nyilatkozatára,
- tekintettel az AKCS állam- és kormányfői hatodik csúcstalálkozóján 2008. október 3-án elfogadott „Accrai Nyilatkozatra” ⁽⁴⁾,
- tekintettel a Bizottság „Politikák fejlesztési célú koherenciája - A haladás felgyorsítása a millenniumi fejlesztési célok elérése felé” című, a Tanácshoz, az Európai Parlamenthez és a Gazdasági és Szociális Bizottsághoz intézett 2005. április 12-i közleményére ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Az AKCS-EU Közös Parlamenti Közgyűlés által 2009. április 9-én Prágában (Cseh Köztársaság) elfogadott állásfoglalás

⁽²⁾ HL L 317., 2000.12.15., 3. o.

⁽³⁾ AU/Dec. 197(XI)

⁽⁴⁾ ACP/28/025/08

⁽⁵⁾ COM(2005) 134 végleges